

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 15. marts 2005
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2005-745-0001
Dok.: KHE40016

KOMMENTERET OVERSIGT

over

Høringsvar vedrørende udkast til forslag til lov om voldgift

I. Høringen

Et udkast til forslag til lov om voldgift har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenterne for Højesteret, Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Retspolitisk Forening, Det Danske Voldgiftsinstitut, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Amdtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Arbejdsgiverforeningen for Transport og Logistik, Benzin- og Oliebranchens Arbejdsgiverforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Emballageindustriens Arbejdsgiver- og Brancheforening, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Jernbanernes Arbejdsgiverforening, Konsumfiskeindustriens Arbejdsgiverforening, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Journalistforbund, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, Landsorganisationen i Danmark, Specialarbejderforbundet i Danmark, Asfaltindustrien, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Markedsføringsforbund, Dansk Textil & Beklædning,

Danske Arkitekters Landsforbund, Danske Korn- og Foderstof Im- og Eksportørers Fællesorganisation, Danske Mediers Forum, Danske Slagterier, Danske Speditører, De Danske Patentagenters Forening, DS Håndværk og Industri, Finansrådet, Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, HTS Interesseorganisationen, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, IT-Brancheorganisationen, Landbrugsrådet, Liberale Erhvervs Råd, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Realkreditrådet, Søfartsrådet, Boligselskabernes Landsforening, Erhvervslejernes Landsorganisation, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere, Grundejernes Landsorganisation og Lejernes Landsorganisation.

Et udkast til bestemmelse om kriminalisering af bestikkelse af voldgiftsdommere har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Det Dansk Voldgiftsinstitut, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Retspolitisk Forening, Eksportkreditfonden, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Håndværksrådet, Dansk Byggeri, Dansk Handel og Service, HTS Interesseorganisationen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Landbrugsrådet.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

II. Høringssvarene

1. Voldgift

Præsidenterne for Højesteret, Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Danske Slagterier, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Landbrugsrådet, Liberale Erhvervs Råd, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Realkreditrådet, Forenede Danske Motorejere og Grundejernes Landsorganisation har ikke bemærkninger til lovudkastet.

Advokatrådet støtter ubetinget udkastet til en ny voldgiftslov og er enig i, at der i lyset af den internationale udvikling er behov for en modernisering af den gældende voldgiftslov fra 1972. En ny og moderne voldgiftslov bør leve op til internationale standarder og som udgangspunkt regulere alle væsentlige spørgsmål, der kan opstå i forbindelse med en voldgift. Forslaget til ny voldgiftslov vil efter Advokatrådets opfattelse være til stor gavn for dansk erhvervsliv. Advokatrådet er enig i, at Danmark i forbindelse med vedtagelsen af en ny og moderne lov om voldgift bør gennemføre en regelsanering og opgive nogle internationale instrumenter om voldgift fra 1920- og 1960-erne, da disse regler ikke længere har nogen praktisk betydning.

Advokatrådet anfører, at lovudkastets § 11, stk. 2, bør justeres, således at de to partsudpegede voldgiftsdommere udpeger formanden for voldgiftsretten og ikke blot en tredje voldgiftsdommer. I praksis udpeges der altid en formand, og da voldgiftsrettens formand efter lovudkastets § 29 kan træffe afgørelse om sagsbehandlingsspørgsmål, vil det være hensigtsmæssigt at ”forbedre” modelloven på dette punkt. Lovudkastets § 11 kan i øvrigt fraviges ved parternes aftale, hvis de ønsker en anden retsstilling.

Efter Advokatrådets opfattelse er der ikke i voldgift behov for at kræve, at klager skal udarbejde en udførlig fremstilling af de faktiske og retlige omstændigheder, hvorpå dennes påstand støttes, og ordet ”udførlig” bør udgå af lovudkastets § 23, stk. 1, nr. 2. Hverken modelloven eller den svenske, norske, tyske og engelske voldgiftslov stiller et sådant krav til klagers sagsfremstilling, og et sådant krav vil derfor kunne være uheldig i ”konkurrencen” om at have den bedste voldgiftslov.

Det Danske Voldgiftsinstitut foreslår, at det i lovudkastets § 11, stk. 2, tilføjes, at de to partsudpegede voldgiftsdommere udpeger formanden for voldgiftsretten.

Justitsministeriet er enig i Advokatrådets og Det Danske Voldgiftsinstituts bemærkninger, og lovforslagets § 11, stk. 2, 2. pkt., og § 23, stk. 1, nr. 2, er udformet i overensstemmelse hermed.

Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed er positiv over for udkastet til en ny voldgiftslov. Voldgiftsnævnet finder det væsentligt, at parterne i overensstemmelse med Almindelige Betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed (AB 92), Almindelige Betingelser for Totalentreprise (ABT 93) og Almindelige Bestemmelser for teknisk rådgivning og bistand (ABR 89) ved aftale fortsat kan føre sager i overensstemmelse med hidtidig praksis, som er velfungerende.

Frederiksberg Kommune forudsætter, at de mundtlige forhandlinger i voldgiftsretten holdes for lukkede døre, i hvert fald så længe parterne ikke er enige om andet.

I lyset af Frederiksberg Kommunes høringssvar er det præciseret i bemærkningerne til lovforslagets § 24, at hvis parterne ikke har aftalt andet, har kun personer, der har med sagen at gøre, adgang til at overvære en mundtlig forhandling for voldgiftsretten.

Benzin- og Oliebranchens Arbejdsgiverforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Danske Mediers Forum og TEKNIQ Installatørernes Organisation har noteret med tilfredshed, at lovudkastet undtager det fagretslige område fra voldgiftslovens anvendelsesområde.

Specialarbejderforbundet i Danmark henviser til sit tidligere høringssvar vedrørende Advokatrådets redegørelse om reform af voldgiftsloven, hvor det bl.a. er anført, at domstolenes position som det centrale organ for tvistløsning bør styrkes væsentligt, f.eks. ved nedsættelse af retsafgiften og ved at indføre en forenklet sagsbehandling. SiD peger på, at de argumenter, der sædvanligvis fremføres til fordel for voldgift, navnlig er hurtigere sagsbehandling, større fortrolighed og mulighed for at inddrage særlig ekspertise mv., men at omkostningerne herved er et forudgående afkald på visse retssikkerhedsgarantier, som domstolene giver bl.a. i form af offentlighed, afhøring under vidneansvar og appelmulighed. SiD deler de betænkeligheder, som redegørelsen giver udtryk for angående bl.a. den manglende appelmulighed, de retssikkerhedsmæssige aspekter og de høje procesomkostninger, som efter SiD's opfattelse taler imod voldgift i mindre sager. SiD peger også på den manglende offentliggørelse af voldgiftskendelser.

SiD bemærker med hensyn til udkastet til ny voldgiftslov i Advokatrådets redegørelse, at det er betænkeligt, at enhver indsigelse, der er fortabt efter § 4 [svarende til § 3 i lovforslaget], tilsyneladende ikke kan påberåbes i forbindelse med et ugyldighedssøgsmål eller under en sag om tvangsfuldbyrdelse. Dette vil i realiteten afskære en domstolsprøvelse af, hvorvidt en voldgiftskendelse er helt eller delvis ugyldig. Det er ikke klart, hvordan man ved anvendelse af et foreløbigt retsmiddel (arrest eller forbud) skal forholde sig til retsplejelovens frister for anlæggelse af justificationssag. Det er endvidere ikke muligt at opnå en udeblivelsesdom ved indklagedes manglende medvirken i forbindelse med en voldgiftssag. SiD anfører i den forbindelse, at parternes forsømmelse af at svare i sagen eller af at indbetale sikkerhedsstillelse bør have den konsekvens, at voldgiftsaftalen betragtes som bortfaldet, hvorefter klager står frit for at indbringe spørgsmålet for domstolene. Det bemærkes endelig, at angivelsen af grunde i § 37, der medfører eller kan medføre voldgiftskendelsens ugyldighed, ikke bør anses for udtømmende.

Lovforslagets §§ 3 og 37 er udformet i overensstemmelse med UNCITRAL's modellov, jf. nærmere bemærkningerne til disse bestemmelser. Efter Justitsministeriets opfattelse er bestemmelserne udtryk for en hensigtsmæssig afvejning af hensynet til voldgiftens effektivitet og hensynet til at kunne fremføre berettigede indsigelser.

Lovforslaget indebærer ingen ændringer i retsplejelovens frister for anlæg af justifikations sag i forbindelse med arrest eller forbud, der således finder anvendelse, uanset om parterne har aftalt, at tvisten skal afgøres ved voldgift.

Undlader klageren uden rimelig grund at indlevere klageskrift, afviser voldgiftsretten sagen, jf. lovforslagets § 25, stk. 1. Undlader indklagede uden rimelig grund at indlevere svarskrift, eller udebliver en af parterne senere under sagen uden rimelig grund fra en mundtlig forhandling, kan voldgiftsretten fortsætte behandlingen af voldgiftssagen på det foreliggende grundlag, jf. lovforslagets § 25, stk. 2 og 3. Undlader en part at stille sin del af sikkerheden for voldgiftsrettens omkostninger, har den anden part valget mellem selv at stille hele sikkerheden, jf. lovforslagets § 36, stk. 2, eller at indbringe tvisten for domstolene, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 36. Det bemærkes, at lovforslagets § 25 er udformet i overensstemmelse med UNCITRAL's modellov, hvorimod lovforslagets § 36 ikke har noget modstykke i modelloven, da spørgsmålet om sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger ikke er reguleret i modelloven.

Danmarks Rederiforening kan generelt tilslutte sig udkastet til en ny voldgiftslov, men foreslår, at det i bemærkningerne præciseres, at en voldgiftsret som led i en sag om civilt ansvar har mulighed for præjudicielt at tage stilling til, om der f.eks. er sket overtrædelse af konkurrenceloven.

Foreningen anfører, at udkastet til § 13, stk. 3, om behandlingen af indsigelser mod en voldgiftsdommer indebærer, at en voldgiftsret kan færdigbehandle en sag, selv om en indsigelse om voldgiftsdommerens upartiskhed/uafhængighed efterfølgende eventuelt måtte blive imødekommet af domstolene. Efter udkastet til § 13, stk. 4, kan voldgiftskendelsen i denne situation anerkendes og fuldbyrdes, uden at habilitetsindsigelsen kan gøres gældende i forbindelse med anerkendelsen eller fuldbyrdelsen af afgørelsen. Foreningen foreslår derfor, at voldgiftsretten skal kunne fortsætte behandlingen af sagen, men ikke afsige voldgiftskendelse, hvis en indsigelse mod en voldgiftsdommer er indbragt for domstolene.

Danmarks Rederiforening bemærker i øvrigt, at lovudkastet fraviger forslaget fra Advokatrådets arbejdsgruppe om at tillægge Sø- og Handelsretten enekompetence i en række sager om voldgift. Efter foreningens opfattelse bør arbejdsgruppens forslag herom fastholdes.

Lovforslagets § 6 lovfæster adgangen til at aftale voldgift i retsforhold, som parterne har fri rådhed over. Forslaget er således ikke udtryk for en ændring af gældende ret. Som anført i bemærkningerne til bestemmelsen, kan voldgift fortsat ikke aftales i tvister reguleret af offentligretlige regler, som varetager almene interesser, og det må antages bl.a. at kunne være konkurrenceretlige regler.

Lovforslagets § 13 er udformet i overensstemmelse med UNCITRAL's modellov, jf. nærmere bemærkningerne til denne bestemmelse. En rettidigt fremsat og forfulgt indsigelse mod en voldgiftsdommer kan også gøres gældende i forbindelse med anerkendelse og fuldbyrdelse af voldgiftskendelsen. Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke grundlag for at fravige modellovens regel, der navnlig er begrundet i hensynet til voldgiftens effektivitet.

Dansk Industri støtter udkastet til en ny voldgiftslov og anfører, at udkastet i meget høj grad imødekommer de krav, som må stilles til en moderne dansk voldgiftslov. Dansk Industri bemærker, at udkastet i vidt omfang lægger op til en klarere og mere overskuelig regulering af voldgift i dansk ret. Ved indarbejdelse af New York-konventionens bestemmelser i loven opnås en samlet regulering i selve loven, og Dansk Industri lægger vægt på, at lovudkastet bygger på UNCITRAL's modellov, som i de senere år har været anvendt som grundlag for lovreformer i en lang række lande – herunder i vigtige samhandelslande for Danmark som Tyskland, Sverige og England. En lovreform på baggrund af lovudkastet vil derfor føre til et regelsæt, som i al væsentlighed vil være velkendt også uden for Danmark. Dette vil alt andet lige gøre det nemmere for danske virksomheder at få deres udenlandske kontraktpartnere til at acceptere voldgift i Danmark, hvilket ofte ledsages af en accept af dansk ret som lovvalg.

Dansk Industri noterer med tilfredshed, at lovudkastet undtager det fagretslige system fra voldgiftslovens anvendelsesområde. Dansk Industri ser gerne, at Sø- og Handelsretten får enekompetence både i sager om domstolenes bistand til gennemførelse af voldgiftssager og i appelsager vedrørende fogedrettens afgørelser om fuldbyrdelse af voldgiftskendelser. Dansk Industri er ikke overbevist om, at det er hensigtsmæssigt at lægge op til en udvidet fuldbyrdelse af voldgiftskendelser afsagt i stater, der ikke har tiltrådt New York-konventionen.

Som anført i pkt. 5.12.3 og 5.14.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, finder Justitsministeriet ligesom Retsplejerådet, at der ikke er grundlag for at fravige retsplejelovens almindelige regler om saglig og stedlig kompetence i sager om tilsidesættelse af voldgiftskendelser eller om domstolenes bistand til gennemførelse af voldgiftssager, og at der heller ikke er grundlag for at fravige retsplejelovens almindelige appelregler i forbindelse med fogedrettens afgørelser om tvangsfuldbyrdelse af voldgiftskendelser. Lovforslaget tillægger derfor ikke Sø- og Handelsretten en særlig kompetence i voldgiftssager.

*Som anført i pkt. 5.13.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, indebærer den foreslåede udvidelse med hensyn til anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser alene, at **fremgangsmåden** ved fuldbyrdelse af disse voldgiftskendelser lettes. I og med, at alle voldgiftskendelser allerede efter gældende ret **anerkendes** i Danmark, skal enhver voldgiftskendelse i forvejen lægges uprøvet til grund under en retssag i Danmark. Det er således allerede i dag muligt at få fuldbyrdet voldgiftskendelser i ikke-handelsforhold og voldgiftskendelser, der er afsagt i*

stater, der ikke har tiltrådt New York-konventionen. Det kræver blot, at der først gennemføres en retssag, hvor det alene prøves, om der foreligger en grund til at nægte at anerkende voldgiftskendelsen. Voldgiftskendelsens materielle indhold kan således ikke prøves, hverken med hensyn til bevisbedømmelsen eller retsanvendelsen.

Praktiserende Arkitekters Råd (nu **Danske Arkitektvirksomheder**) hilser det velkomment, at der nu tilstræbes ensartethed med hensyn til voldgift, specielt på det internationale niveau. Rådet tilslutter sig, at Genèveoverenskomsten, Genèveprotokollen og Genèvekonventionen og Europarådskonventionen om anvendelse af Genèvekonventionen opsiges. Rådet kan støtte, at en fremtidig lov om voldgift tager udgangspunkt i UNCITRAL-modellen, og at loven bør regulere alle væsentlige spørgsmål, som kan opstå i forbindelse med en voldgift.

Det foreslås, at det i udkastets § 5, stk. 3, tydeliggøres, at der som hovedregel kun kan afgives ét skriftligt svar, og at der indføres et krav om skriftlighed i forbindelse med indgåelse af voldgiftsaftaler.

Med hensyn til lovforslagets § 5, stk. 3, bemærkes, at det fremgår af bestemmelsen, at der kan afgives ét skriftligt svar, og at retten herudover kan bestemme, at yderligere processkrifter skal udveksles. Der stilles i dansk ret i almindelighed ikke formkrav til aftaler, og Justitsministeriet finder ikke grundlag for at indføre formkrav særligt med hensyn til voldgiftsaftaler, jf. pkt. 5.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Finansrådet finder det positivt, at reglerne på området nu moderniseres.

HTS Interesseorganisationen er enig i, at en reform af voldgiftsloven er stærkt påkrævet og finder, at den foreslåede voldgiftsreform giver erhvervslivet såvel klare retssikkerhedsmæssige som konkurrencemæssige fordele. HTS-Interesseorganisationen anfører, at det bør overvejes at udbyde, hvilke kriterier der skal indgå i bedømmelsen af, hvornår voldgiftsloven finder anvendelse på behandlingen af en tvist, hvor parterne ikke har aftalt, at voldgiften skal finde sted i Danmark, eller at voldgiftsstedet er her i landet.

Bemærkningerne til lovforslagets § 1 angiver, hvordan det skal afgøres, om voldgiften finder sted her i landet, hvis parterne ikke har indgået udtrykkelig aftale om voldgiftsstedet. Som det fremgår heraf, vil det navnlig have betydning, om voldgiftsretten eller en voldgiftsinstitution bestemmer, at voldgiften skal finde sted i Danmark.

IT-Brancheforeningen er enig i, at en reform af voldgiftsloven er stærkt påkrævet og finder, at den foreslåede voldgiftsreform giver erhvervslivet såvel klare retssikkerhedsmæssige som konkurrencemæssige fordele.

Forbrugerrådet er generelt imod anvendelse af voldgift i forbrugersager og finder det vanskeligt at se et reelt behov herfor i betragtning af det omfattende klagenævssystem med det statslige Forbrugerklagenævn og de godkendte, private ankenævn. Hertil kommer, at Retsplejerådet i betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene) bl.a. forslår en særlig småsagsproces samt nye regler om retshjælp, fri proces mv.

Forbrugerrådet tvivler på, at forbrugerne er opmærksomme på de særlige vilkår, der gælder for voldgift, herunder at voldgiftskendelsen ikke kan appelleres. Som minimum bør der derfor udarbejdes klare og præcise standardoplysninger, som forbrugeren skal have udleveret, og som modparten har bevisbyrden for er udleveret, før en deltagelse i voldgiftssagen kan betragtes som en godkendelse af en ellers ikke bindende voldgiftsaftale. Forbrugerrådet bemærker, at der i den norske voldgiftslov stilles krav om, at forbrugeren skal gøres bekendt med de manglende muligheder for en fornyet prøvelse af en voldgiftskendelse.

Forbrugerrådet bemærker, at når en sag har været behandlet af Forbrugerklagenævnet og derefter tilbagesendes til voldgiftsretten, kan sagen fortsat ikke appelleres til domstolene, og de særlige regler i forbindelse med bistand til at føre sagen og ansøgning om fri proces finder heller ikke anvendelse.

Forbrugerrådet opfordrer til, at det overvejes at offentliggøre principielle voldgiftsafgørelser i anonymiseret form, så alle kan drage fordel af dem som præjudikater af generel betydning for retsudviklingen.

*Lovforslagets § 7, stk. 2, indeholder – som noget nyt – et generelt forbud mod forudgående voldgiftsaftaler i sager om forbrugeraftaler. Som anført i pkt. 5.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, finder Justitsministeriet derimod, at voldgiftsaftaler i forbrugerforhold, der er indgået **efter** tvistens opståen, bør være bindende for forbrugeren, medmindre aftalen er ugyldig efter almindelige aftaleretlige regler, herunder aftalelovens § 38 c om urimelige aftalevilkår mv. i forbrugeraftaler. Når tvisten er opstået, må forbrugeren efter Justitsministeriets opfattelse således antages at have et sådant grundlag for at overskue konsekvenserne af en aftale om, at den konkret foreliggende tvist skal afgøres ved voldgift, at der ikke er behov for en **særlig** ugyldighedsregel, der specifikt er møntet på aftaler om voldgift.*

Som en yderligere beskyttelse af forbrugeren indeholder lovforslagets § 16, stk. 4, 2. pkt., en regel om, at en indsigelse om, at der er tale om en forudgående voldgiftsaftale i forbrugerforhold, kun fortæbes, hvis forbrugeren deltager i voldgiftssagen efter udtrykkeligt at være gjort bekendt med, at voldgiftsaftalen ikke er bindende. Som anført i pkt. 5.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, må forbrugers deltagelse i voldgiftssagen med viden om, at voldgiftsafta-

len ikke er bindende, efter almindelige aftaleretlige principper anses som en efterfølgende godkendelse (ratihabering) af voldgiftsaftalen, som herved opnår gyldighed.

Lejernes Landsorganisation anfører, at det bør sikres, at en voldgiftsrets forkerte anvendelse af ufravigelige regler i erhvervslejeloven medfører ugyldighed, og at en indsigelse herom ikke kan fortabes.

I overensstemmelse med UNCITRAL's modellov foreslås der en udtømmende liste over ugyldighedsgrunde, jf. lovforslagets § 37. En voldgiftskendelse kan ikke tilsidesættes som ugyldig alene af den grund, at voldgiftsretten har anvendt retsregler forkert. Justitsministeriet finder ikke grundlag for at foreslå særlige regler om fejlagtig anvendelse af regler i erhvervslejeloven.

2. Kriminalisering af bestikkelse af voldgiftsdommere

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Dommerforeningen, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Eksportkreditfonden, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Byggeri, Dansk Handel og Service og Landbrugsrådet har ikke bemærkninger til udkastet til bestemmelse om kriminalisering af bestikkelse af voldgiftsdommere.

Dommerfuldmægtigforeningen har anført, at foreningen ikke finder anledning til at fremkomme med en udtalelse om udkastet.

Det Dansk Voldgiftsinstitut, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet og Håndværksrådet støtter forslaget om kriminalisering af bestikkelse af voldgiftsdommere.

Advokatrådet har desuden foreslået, at udtrykket "voldgiftsmand" ændres til "voldgiftsdommer".

Justitsministeriet har i overensstemmelse med Advokatrådets forslag ændret udtrykket "voldgiftsmand" til "voldgiftsdommer", jf. lovforslagets § 43, nr. 1.

III. Lovforslaget

Det fremsatte lovforslag adskiller sig fra de udkast, der har været sendt til høring, på følgende punkter:

I § 1, stk. 2, er tilføjet en henvisning til § 16, stk. 4, 2. pkt.

I § 11, stk. 2, 2. pkt., er udtrykket "(formanden)" tilføjet.

I § 23, stk. 1, nr. 2, er ordet "udførlig" udgået.

I § 35, stk. 1 og 2, er ordene "efter anmodning fra en part" udgået, og der er i konsekvens heraf foretaget redaktionelle ændringer af bestemmelsen.

I den foreslåede § 304 a i straffeloven er "voldgiftsmand" ændret til "voldgiftsdommer", jf. lovforslagets § 43, nr. 1.

Endelig er der foretaget mindre redaktionelle ændringer af lovforslagets §§ 41 og 44 som følge af sammenskrivningen af udkastet til forslag til lov om voldgift og udkastet til bestemmelse om kriminalisering af bestikkelse af voldgiftsdommere.